

Wytyczne dotyczące wykorzystania sztucznej inteligencji w pracach dyplomowych na UAM

1. Podstawy prawne i ogólne zasady

Podstawa

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora UAM z 2024 r. decyzję o dopuszczeniu wykorzystania narzędzi sztucznej inteligencji (SI) w pracy dyplomowej podejmuje promotor w uzgodnieniu ze studentem. Student musi uzyskać pisemną zgodę promotora przed rozpoczęciem istotnego wykorzystania SI.

Definicje

- Sztuczna inteligencja SI — systemy oparte na modelach uczenia maszynowego, w tym modele generatywne tekstu, obrazu i kodu.
- Generatywna SI — SI tworząca nowe treści na podstawie promptów.
- Asysta narzędziowa — użycie narzędzi wspierających pracę (np. korekta językowa, formatowanie) bez tworzenia nowych treści merytorycznych.
- Wkład własny — oryginalny dorobek intelektualny studenta obejmujący koncepcję, analizę, interpretację wyników i wnioski.

Zasady ogólne

- Niedozwolone jest powierzenie SI napisania całych rozdziałów lub pracy w całości bez istotnego wkładu własnego studenta.
- Wszystkie fragmenty pracy powstałe przy użyciu SI muszą być wyraźnie oznaczone i opisane we wstępie lub w części metodologicznej.
- Brak deklaracji użycia SI uruchamia procedurę wyjaśniającą i może skutkować sankcjami zgodnie z regulaminem uczelni.

2. Dozwolone i niedozwolone formy wykorzystania SI

Dozwolone

- Korekta językowa i stylistyczna tekstu napisanego przez studenta, przy zachowaniu sensu i treści merytorycznej.
- Generowanie konspektu lub planu pracy pod warunkiem, że student samodzielnie rozwija i merytorycznie weryfikuje treść.
- Wsparcie w wyszukiwaniu informacji i sugestie literatury; student weryfikuje i cytuje źródła.
- Tworzenie fragmentów kodu w pracach technicznych, z obowiązkiem opisania zmian i testów.

- Sprawdzanie poprawności językowej i formatowania.

Niedozwolone

- Pisanie całych rozdziałów lub pracy przez SI bez istotnego wkładu studenta.
- Ukrywanie wykorzystania SI lub fałszowanie dokumentacji użycia.
- Generowanie i używanie fikcyjnych źródeł, cytatów lub danych bez ich weryfikacji.

Przykładowe dozwolone prompty

- „Popraw błędy językowe w poniższym akapicie, nie zmieniając jego treści merytorycznej.”
- „Podaj przykładowe metody analizy danych w psychologii; student wybiera i rozwija jedną metodę.”

3. Dokumentowanie i cytowanie użycia SI

Obowiązkowa deklaracja AI

Każda praca musi zawierać oddzielny załącznik zatytułowany „Wykorzystanie SI” z następującymi elementami:

- Nazwa narzędzia i wersja oraz data(y) użycia.
- Cel użycia (np. korekta językowa, generowanie kodu, wyszukiwanie literatury).
- Zakres wykorzystania (dokładne wskazanie fragmentów pracy lub funkcji).
- Pełne treści promptów lub ich skrócone, odtwarzalne wersje oraz wygenerowane odpowiedzi. Jeśli pełne prompty zawierają dane wrażliwe, dołącza się skróconą wersję i opis danych.
- Oświadczenie promotora potwierdzające zatwierdzenie zakresu użycia.

Styl cytowania

W bibliografii i tekście należy umieścić informację o użyciu narzędzia SI zgodnie z przyjętym stylem cytowania wydziału. Przykład: w tekście „Fragment wygenerowany przy użyciu ChatGPT (OpenAI, data)”, w bibliografii wpis narzędzia z wersją i datą.

4. Rola promotora i procedury weryfikacji

Obowiązki promotora

- Zatwierdzenie zakresu i formy wykorzystania SI przed rozpoczęciem prac, zapisane w formie pisemnej.
- Weryfikacja deklaracji AI w złożonej pracy.

- Prawo do żądania surowych plików, historii edycji, plików źródłowych, logów promptów oraz dowodów testów kodu.
- Ocena wkładu własnego studenta z uwzględnieniem interpretacji wyników, metodologii i oryginalności argumentacji.

Procedura weryfikacji

- Promotor może poprosić o dodatkowe wyjaśnienia lub demonstrację procesu tworzenia fragmentów pracy.
- W przypadku wątpliwości promotor inicjuje procedurę wydziałową zgodnie z regulaminem uczelni.

5. Ochrona danych i prawa autorskie

Ochrona danych

- Student nie może wprowadzać do zewnętrznych systemów SI danych osobowych lub danych wrażliwych bez uprzedniej zgody promotora i inspektora ochrony danych.
- Wszelkie przetwarzanie danych musi być zgodne z RODO i wewnętrznymi procedurami uczelni.

Prawa autorskie i licencje

- Student odpowiada za zgodność wykorzystanych treści z licencjami narzędzi SI oraz za prawidłowe przypisanie praw autorskich do treści wykorzystanych w pracy.
- W przypadku wątpliwości student konsultuje się z promotorem i jednostką prawną uczelni.

6. Archiwizacja i przechowywanie dokumentacji

- Załącznik z promptami, wygenerowanymi odpowiedziami i istotnymi plikami źródłowymi powinien być przechowywany w repozytorium wydziałowym lub innym systemie uczelnianym przez 5 lat od daty obrony.
- Repozytorium musi zapewniać dostęp promotora i komisji egzaminacyjnej w razie potrzeby weryfikacji.

7. Kryteria oceny i rubryka oceny wkładu własnego

Proponowana rubryka i wagи

- Wkład koncepcyjny i oryginalność 30% — pomysł, hipotezy, oryginalne ujęcie problemu.
- Metodologia i analiza 30% — poprawność metod, analiza danych, interpretacja wyników.

- Wkład własny w tekście 20% — samodzielność argumentacji i syntezy literatury.
- Jakość prezentacji i język 10% — poprawność językowa i struktura.
- Dokumentacja użycia SI 10% — kompletność i transparentność załącznika z promptami.

Promotor i komisja powinni oceniać wkład analityczny i interpretacyjny studenta jako kluczowy element oceny.

8. Sankcje i procedury w przypadku naruszeń

- Brak deklaracji: wezwanie do wyjaśnień; jeśli wyjaśnienia są niewystarczające, możliwe konsekwencje obejmują obniżenie oceny, odrzucenie pracy lub postępowanie dyscyplinarne.
- Użycie SI w sposób niedozwolony: procedura wyjaśniająca, możliwość korekty pracy, sankcje zgodne z regulaminem uczelni.
- Wszystkie przypadki rozpatrywane są zgodnie z obowiązującymi przepisami uczelni.

9. Wzory dokumentów i checklisty

Wzór oświadczenia studenta

Oświadczam, że wszystkie użycia narzędzi sztucznej inteligencji w niniejszej pracy zostały opisane w załączniku „Wykorzystanie SI”. Promotor zatwierdził zakres ich użycia. Nie wprowadzono do zewnętrznych systemów SI danych osobowych ani danych wrażliwych bez zgody promotora.

Checklista przed złożeniem pracy

- Czy promotor zatwierdził użycie SI na piśmie? Tak / Nie
- Czy załącznik „Wykorzystanie SI” zawiera nazwę narzędzia, wersję, daty, cele, pełne prompt'y lub ich skróty? Tak / Nie
- Czy student zweryfikował wszystkie źródła sugerowane przez SI? Tak / Nie
- Czy do repozytorium dołączono pliki źródłowe i historię edycji? Tak / Nie
- Czy sprawdzono zgodność z RODO i licencjami? Tak / Nie